

Важливим фактором, що впливає на психологічний стан жертви та успішність її одужання, слугують її відносини з найближчим соціальним оточенням. Через існуючі міфи щодо того, як повинна реагувати жертва сексуального насильства, сім'я та друзі часто не вірять потерпілій або засуджують її поведінку до нападу і реакцію після. Окрім того, коли оточення переживає стрес разом із жертвою, його негативна реакція по очевидним причинам проходить значно швидше, ніж у постраждалої, через що люди можуть помилково вважати, що жертва також вже відійшла від того, що трапилося, і вимагати від неї відповідної поведінки. Якщо жінка на той час, коли стався напад, перебувала у стосунках, реакція її половинки теж може бути різною і найчастіше ще більш травматичною: чоловік може намагатися завоювати жінку знову, нав'язуючи їй поновлення сексуальних відносин, а може, вважаючи її «брудною», відштовхнути, тим самим відмовившись надати ту підтримку, якої потребує скривджена жінка.

Важливо надати жертві згвалтування моральну допомогу і підтримку, не створюючи їй додаткових проблем підсиленням почуття провини, і в той же час не вдаватися до гіперопіки. Також людям, які перенесли травматичну подію, потрібно підтвердження своєї значущості ззовні.

Отже, згвалтування – дуже сильна стресова ситуація, що неодмінно викликає психологічні наслідки. Вона змінює погляд жертви на оточуючий її світ, втручаючись в систему її переконань і змінюючи потреби в контролі власного життя.

Список літератури

1. О. А. Кравцова. О психологических последствиях сексуального насилия. Вестник Московского Университета. Серия 14: Психология. №2, 1999, сс. 80-90.
2. Э. Рахматуллина. Сексуальное насилие: психология насильника, психотерапия жертвы. Посилання на статтю: <https://psychologytoday.ru/public/seksualnoe-nasilie-psikhologiya-nasilnika-psikhoterapiya-zhertvy/>

*Науковий керівник: Проскурка Н.М.,
ст. викладач*

УДК 378.1:159.925-057.87 (043.2)

Євменова О.К.

Національний авіаційний університет, Київ

АДАПТАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Важливим педагогічним завданням будь-якого ВНЗ є адаптація особистості студентів першого курсу, до нової системи навчання, до нової системи соціальних відносин та освоєння ними нової ролі – ролі студентів. Перший курс може стати точкою опори, а може призвести до різних деформацій у поведінці, спілкуванні та навчанні, адже саме на першому курсі формується ставлення молоді до людини до навчання, майбутньої професійної, самореалізації.

Дослідження Сенокосова Ж.Г., Якунін В.А., Колесовим Д.В., Осіпчукова Е.В. та Мельникова Н.Н. показують, що найбільший адаптивний ефект, тобто об'єднує на активну зміну себе і навколишнього середовища. До помірного результату

адаптації призводить зовнішнє пристосування суб'єкта, що не викликає внутрішні зміни в особі. Низький рівень до адаптації, можна побачити у відмові суб'єкта від взаємодій з оточуючими і зануренні в свій внутрішній світ.

Існує багато визначень феномена адаптації. В узагальненому вигляді адаптація описується як пристосування, необхідне для адекватного існування в умовах, що змінюються, а також, як процес включення індивіда в нову соціальну середу, освоєння їм специфіки нових умов. В процесі адаптації особистість пристосовується до змін соціального середовища шляхом підбору або перебудови стратегій поведінки.

Виділяють три блоки факторів, що впливають на адаптацію до навчання у ВНЗ: соціологічний (вік студента, його соціальне походження і тип освітнього закладу, який він вже закінчив; психологічний (інтелект, спрямованість, особистісний адаптаційний потенціал, становище в групі) та педагогічний (рівень педагогічної майстерності, організацію середовища, матеріально-технічну базу). Психолого-вікові особливості студентства характеризуються емоційною незрілістю, відкритістю, сугестивністю, самоідентифікацією. У цей період студентам важливо саме оточення, в якому вони знаходяться

Називають наступні чинники, заважаючі процесу адаптації: власну неорганізованість студентів та лінощі; швидко втому від занять; відсутність зацікавленості в обраній спеціалізації; нерациональний розподіл часу.

Упродовж вересня-листопада 2017 року проводилось психологічне дослідження за опитувальником соціально-психологічної адаптації К. Роджерса і Р. Даймонда. У дослідження взяли участь студенти-практичні психологи 126 (23 особи) та 127 (24 особи) групи. Психолого-діагностичний інструментарій дав змогу діагностувати особливості соціальної адаптації першокурсників за наступними критеріями: адаптації, самоприйняття, прийняття інших, емоційного комфорту, інтернальності, прагнення домінування. Були отримані такі результати більшість студентів мають: високий рівень прийняття оточуючих та емоційного комфорту; середній рівень адаптації та прагнення до домінування; низький рівень самосприйняття; в показнику «інтеральність» однаковий рівень зайняли високий та середній рівні.

Отже адаптація полягає в активній зміні себе і навколишнього середовища. В узагальненому вигляді вона описується як пристосування до нових умов існування. Говорять про три основні блоки факторів, що впливають на адаптацію до навчання у вузі: соціологічний, психологічний та педагогічний. Проте психолого-вікові особливості студентства не є малоактивним чинником. Заважають адаптуватись до навчання: власну неорганізованість, лінощі, втому від занять, недостатній інтерес до обраної спеціалізації та невміння розподіляти час. Щодо нашої вибірки, то адаптивний процес проходить за загальноприйнятими показниками.

*Науковий керівник: Кокарева А.М.,
канд. пед. наук, доцент*